(Nro. 46.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 24. 25. Lutego 1822.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 13. Lutego. — Przypadaiące święto urodzin N. Pana na d. 12. b. m. przełożone z naywyższego rozkazu na Niedzielę d. 10., obchodzone było ze zwykłą uroczystością.

Stosownie więc do tey uroczystości cały dwór wystąpił w gali a orszaki C. K. W. nadwornego Ochmistrzowstwa, trzy C. K. gwardyie przyboczne, straż zamkowa, tudzież C. K. W. Koniuszostwo poszły do zamku. O godzinie 11 udał się Cesarz Jmć z Nayiaśnieyszemi osobami, otoczony całym dworem do oratorium kościoła zamkowego i był obecny nabożeństwu. Za powrótem z kościoła dali Cesarstwo Ich Mość posłuchanie Nuncyiuszowi Papiezkiemu i Posłom każdemu z osobna, tudzież wszystkim Ambassadorom. Po posłuchaniu tém złożyły damy życzenia swoie. Poczém poszli NN. Cesarstwo z dostoynemi osobami, w towarzystwie całego dworu do sali i raczyli dopełnić zwyczaynego w tym dniu obrzędu przy stole, po ukończeniu którego dali posłuchanie w pokoiu zwierściadlanym żonom Posłów.

Z Wiednia d. 14. Lutego. — Zwłoki Jego Królewicowskiey Mości Xięcia Alberta Sasko-Cieszynskiego, Królewica Polskiego i Litewskiego, zmarłego iak iuż donosiliśmy po długiéy chorobie w d. 10. b. m. z południa o godz. 2; pochowano wczoray o godz. 5 z zwyczayną pogrzebóm rodziny Cesarskiéy uroczystością. Powszechny smutek towarzyszył zmarłemu do grobu.

U w i a d o m i e n i e.

W d. 1. Marca b. r. przedsiewzięte będzie o godzinie 10 rano drugie ciągnienie loteryi pożyczki kraiowéy z roku 1820, na ZR. 20 mill. 800,000 w M. K. w przeznaczonym na ciągnienie przy ulicy zwanéy Singerstrasse, gmachu klasztoru Franciszkańskiego, a to podług zasad planu ciągnienia, z zachowaniem wzoru ciągnienia ogłoszonego w d. 26. Stycznia r. z.

Rezultat tego ciągnienia ogłoszony będzie drukiem dla wiadomości publiczney i należące się podług planu ciągnienia wypłaty, rozpocznie w d. 1. Czerwca b. r. C. K. ogólna kassa długów Państwa i dóm wexlowy M. A. Rothszilda i Synów w Frankfórcie nad Menem, za zwróceniem wyciągnionych obligacyy długu.

Dokończenie mowy Gubernatora uprzywileiowanego Austryiackiego narodowego banku Józefa Hrabi Ditrichsteina, miavey do wydziału tegoż przy otworzeniu zgromadzenia w d. 14. Stycznia t. r.

»Z osiągnionych w roku zeszłym dochodów, wypada na każdą dotąd z wydanych 50621 akcyy ZR. 55 kr. 25. Okaznie się zatém po zabezpieczeniu zwyczayney dywidendy nadzysku ZR. 25 kr. 25.«

»Ponieważ N. Pan poruczył towarzystwu bankowemu oznaczenie, iaka część tego nadzysku ma bydź wydaną akcyionaryiuszóm, a iaka pozostać winna dla funduszu odwodowego, zatém Dyrekcyia banku uchwaliła przełożyć WPanom, iż znayduiącego się nadzysku tak, iak roku zeszłego, przeznaczyć chce trzy części na podział, a część dla funduszu odwodowego. Ilość dywidendy maiącey bydź rozdaną wypadnie przezto na ZR. 49. a pozostaiąca wyniesie ZR. 6 kr. 25; że zaś za pierwsze półrocze podzielono iuż ZR. 23, więc, gdy na ten wniosek WPanowie zezwolicie, pozostanie ieszcze do podziału ZR. 26.«

»Przekonacie się z tąd WPanowie, iż przypadaiąca część akcyionaryiuszom, przewyższa znacznie owę z lat upłynionych, i że, ieżli uzyskaną przewyżkę weźmiemy za miarę, akcyie te opłacaiąc po 5 od sta przedstawiałyby kapitał ZR. 1100, a po 7 od sta blisko ZR. 800.«

»Daléy zobaczycie WPanowie, że fundusz odwodowy powiększa się o summę ZR. 325630 kr. 38 1/4, a przeto przewyższa iłość milliona. Wzrost tego odwodowego funduszu tworzy także iedno z nayprzyiaznieyszych ziawisk po-

myślności instytutu bankowego. Przeznaczony początkowie na zaspokoienie wszelkiego wydatku, fundusz ten odwodowy, podług zaspokaiaiącego z przeszłości przekonania otrzyma w tym celu nowe przeznaczenie. Atoli przezto nabywać będzie bank nieustannie większéy rozciągłości i środków, do rozszerzenia swoich przedsiebierstw podług potrzeb narodowego zatrudnienia.«

»Kończąc proste przedstawienie postępów instytutu bankowego, niechay mi będzie wolno wyrazić to wznoszące się uczucie, podaiące mi przekonanie, iż w naszéy piękney oyczynie żadne nie chybia przedsiebierstwo, winne wzrost swoiemu szczęśliwemu Władzcy a znayduiące udział i wsparcie w oświacie swoich obywateli. Będzie to zawsze dowodem do osądzenia sił Monarchii, iż niebawem po burzy pełnego nieszczęść czasu, bogate źródła tego kraiu stawiły dostateczne środki do utworzenia instytutu, który iuż teraz co do obiętości i powszechney skuteczności żadnemu z istnieiących instytutów nie ustępuie.«

Dodatek A.

Wykaz alfabetyczny imion

PP. Cenzorów wydziału eskomtowego uprzyw. Austr. narod. banku.

P. Benvenuti Jan, Associé handlu towarów Benvenutego i Komp. — P. Bettini Jakób, C. K. przyw. hurtownik. — P. Bonnet de Bayard Franc., Kaw. C. K. przyw. hurtownik. — P. Henikstein Józef, Kaw. Naczelnik C. K. przyw. hurtownika Henikstein i Komp. — P. Isenflamm Karol, prowadzący firmę C. K. przyw. hurtownika Szuller i Komp. — P. Kunz Gottfried Henryk, Associé C. K. przyw. hurtownika Kunz i Komp. — P. Mayer Jan, Naczelnik C. K. przyw. hurtownika J. H. Stametz i Komp. — P. Meiller Jędrzey, prowadzący firmę C. K. przyw. hurtownika Steiner i Komp. — P. Neuwall Ignacy, Urodz. zastępca prowadzącego firmę C. K. przyw. hurtownika L. N. E. Herz. — P. Peschier Ludwik, Kaw. Associé C. K. przyw. hurtownika Fries i Komp. — P. Popp H. C., kupiec Grecki towarów Tureckich na hurt. — P. Schaffer F. J., Urodz. C. K. przyw. hurtownik.

(Dodatek B., wykaz dochodów przyw. Austr. narod. banku w roku 1821 załączony iest do dzisieyszego Nru.)

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Podług naynowszych wiadomości z Madrytu z d. 22. Stycznia nie długo trwało poddanie się i posłuszeństwo miast Kadyxu i Sewilli.

W Siguenzy (w starey Kastylii) zaszły także w d. 15. rozruchy. Spiskowi przeciągali miasto przy okrzykach: Niech żyie wolność! Niech żyie rzeczpospolita! Niech żyie Cesarz Riego! Mówią powszechnie, że Riego będzie grał znaczną rolę na następuiącem posiedzeniu (zwyczaynych) Stanów, do których iak wiadomo obrany iest członkiem.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Król Jegomość zagaił d. 1. Lutego r. b. Parlament następuiącą mową:

»Mości Panowie Milordowie! Z rozkoszą uwiadomiam WPanów, iż ciągle otrzymuie od Mocarstw postronnych naymocnieysze zapewnienia przyiaźney życzliwości dla tego kraiu. Nie mogę nieczuć naymocnieyszego udziału w każdém zdarzeniu, któreby spokoyność Europy zaburzyć mogło. Ztąd przykładałem starań łącznie z Moiemi Sprzymierzonymi dla załatwienia nieporozumień zaszłych nieszczęściem między Dworem Petersburgskim a Portą Ottomańską, i mam przyczyny spodziewania się, że owe nieporozumienia dogodnie załatwione zostaną. — Zwiedzaiąc niedawno Irlandyię doznawałem nayczystszéy rozkoszy z prawości i wierności, okazywanych Mi przez wszystkie klassy Moich poddanych. Przy tém wrażeniu zasmuca Mię naymocniey duch swawoli, który doprowadził do nayzuchwalszych i naynierozważnieyszych nadwerężeń ustawy, a w niektórych częściach owego kraiu ieszcze panuie. Postanowiłem użyć wszelkich środków w Moiey mocy będących na obronę osób i własności Moich prawych i spokoynych poddanych, i przełożono WPanom będzie niezwłocznie, czyli istnieiące ustawy są w tey mierze dostatecznemi. Pomimo tego istotnego naruszenia spokoyności publiczney z rozkoszą wierzę, iż obecność Moia w Irlandyi przyniosła zbawienne skutki, i wszystkie klassy Moiego ludu mogą spuścić się z pewnością na sprawiedliwe i iednakowe rozciągnienie ustaw i Moią oycowską troskliwość około ich dobra.«

»Mości Panowie Izby Niższéy! Przyiemna iest dla Mnie oznaymić WPanom, iż w ciągu ostatniego roku, dochody przewyższyły owe z roku poprzedzaiącego i zdaią się coraz bardziey

powiększenie obiecywać. — Rozkazałem przełożyć WPanom na rok następuiący proiekta; są one ułożone z wszelką oględnością na oszczędność, iakiey dozwalaią okoliczności kraiu, i zaspokaiącą będzie dla WPanów rzeczą dowiedzieć się, że przedsięwziąłem wielkie zmnieyszenie w naszych rocznych wydatkach, szczególniey w marynarce i woysku.«

»Mości Panowie! Milordowie! Donoszę WPanom z naywiększą pociechą o znacznem roku zeszłego polepszeniu w handlu i rękodziełach Królestw połączonych, i mogę teraz powiedzieć, iż takowe w swoich ważnieyszych odnogach są w stanie bardzo kwitnącym. Muszę oraz użalać się mocno na uciśniony stan gospodarstwa wieyskiego. Stan odnogi, połączoney tak istotnie z pomyślnością kraiu, ściągnie naturalnie WPanów uwagę; i polegam zupełnie na Ich mądrosci, w rozpoznaniu tego ważnego przedmiotu. — Przekonany iestem, iż iakiekolwiek przedsięwzięlibyście WPanowie środki, przeymiecie się teraźnieyszością, że w utrzymaniu naszego publicznego kredytu połączone są wszystkie wielkie sprawy tego Królestwa, i że przez nieustanne obstawanie przy tey zasadzie wysoki ten stopień, który między narodami Europeyskiemi zaiąć zdołaliśmy iedynie przez to możemy mieć nadzieię utrzymania.«

Francyia.

W Izbie Deputowanych w d. 29. z. m. ciągły się daley rozprawy nad poiedyńczemi artykułami proiektu do ustawy względem ukarania przewinień prasy i przyięto art. 5 i 6 z dodatkami od Kommissyi przełożonemi. Są one następuiącego brzmienia: »Potwarz lub obelga, popełniona iednym z tych środków przeciwko sądom, trybunałom, władzom, konstytucyynych, publicznych urzędów lub zarządów, powinny bydź karane więzieniem od czternastu dni aż do lat dwóch i karą pieniężną od 150 aż do 5000 frank. (proiekt ministeryialny chciał mieć tylko od 100 do 4000 frank. — »Art. 6. Publiczne osławienie popełnione iakimkolwiek sposobem, względem obowiązków lub przymiotów iednego lub więcey członków Izb obudwóch, lub urzędnika kraiu, lub nakoniec sługi religii panuiącey lub iednego z tych religii, których istnienie prawnie iest we Francyi uznane, powinno bydź karane więzieniem od dni czternastu do lat dwóch i karą pieniężną od 100 do 4000 frank. — Takiż występek przeciwko przysięgłemu z powodu iego obowiązków, lub przeciwko świadkowi, za iego zeznanie, karane bydź ma więzieniem od dni 10 do roku iednego. — Osławienie popełnione w wykonaniu obowiązków sługi religii panuiącey lub iakiey inney prawnie we Francyi uznaney, ulegać powinno karze wymierzoney w artykule 1. ninieyszey ustawy. — Jeżli osławienie to, w przypadkach ninieyszym artykułem przewidzianych stowarzyszone iest z bezprawiami i gwałtami przeciwko ich osobom, o których namienia drugi paragraf Art. 228. i Artykuły 229, 231, 232 i 133 księgi ustaw karzących, więc winny powinien bydź podług tych artykułów ukarany.« — Wszystkie dodatki przełożone przez różnych członków lewey strony odrzucono powtórnie. Jenerał Foy chciał, aby w artykule 5. miasto: »publiczne urzędy lub zarządy« położyć: »publiczne urzędy sprawowane przez iednego lub więcey.« Do pierwszego oddziału art. 6. miasto: »słudzy Religii« przełożył: »urzędnicy Religii i t. d.«; chciał nawet w oddziale tym, aby wyrzeczone kary od miesięcznego aż do rocznego więzienia a kara pieniężna niemniey iak 500 i nie więcey iak 1.000 franków wynosiła. — Już było wpół do 7mey godziny wieczorem, gdy Izba te długie i utrudzaiące rozprawy na drugi dzień odłożyła.

Prefekt Departamentu Finisterskiego (Bretanii) przesłał następuiący list Podprefektom i burmistrzom do liczby 102. „*de Recueil des actes administratifs de la Préfecture du Finistérre* (zbioru akt administracyynych Prefektury Finisterre)“ pod d. 18. Stycznia: »Mosci Panowie! Dowiedziawszy się, że emissaryiusze tego samego stronnictwa, które zrządziło rozruchy w Saumur i Belfort, udali się ku Brest, i iuż iednemu Officerowi czynili przełożenia, aby miał udział do spisku, który miał wybuchnąć w d. 13. lub 14. t. m., zatem wyiechałem natychmiast z Quimper*), i w d. 12. wieczorem o godzinie 9. przybyłem do Brestu; zwołałem natychmiast różne Władze, umowiłem się z niemi względem środków policyynych i ostrożności, i ieszcze w nocy kazałem wytłoczyć odezwę, którą drugiego dnia o godzinie 10. rano poprzylepiano.«

»Pogrążeni czynnością Władz i przedziwnym duchem woyska, załogi i dobrym sposobem myślenia mieszkańców, ludzie ci, którzy nie rozmyślną mieli nadzieię pobudzić do powstania woysko lub mieszczan tego znakomitego miasta, uznali wnet szaleństwo i prożność swoich zamiarów.«

»W rzeczy samey nie przedsięwzięto w tey mierze nic publicznie. Spokoyność miasta

---

*) Stołeczne miasto Departamentu.

nie została naruszoną i niepokoiące wieści, które się z początku rozchodziły, ustały niebawnie; nayciemnieysi poznali wnet onych niedorzeczność.«

»Mości Panowie! Osądziłem oznaymić to WPanom, abyście byli w stanie zbić te śmieszne wiadomości, które podług pewnych doniesień są w obiegu na różnych mieyscach Departamentu o moiey do Brestu podróży.«

»Stosównie do tego zawiadomicie swoich podrządnych o tém co zaszło, zapewnicie ich, że Departament, a szczególniey miasto Brest doznaie naywiększey spokoyności, iż wszelkie zabiegi, któreby nieprzyiaciele Rządu czynić mogli dla uwiedzenia wiernych mieszkańców Finisterskich, mężnego woyska składaiącego tamże załogę, nie pociągnęłyby żadnego za sobą rezultatu, iak tylko stawiłyby nowy dowód dobrego ducha, który ich ożywia, iakoteż niezachwianey przychylności do Króla i iego dostoynego Domu.«

»Prefekt, Baron Chaulieu.«

Względem odkrytego w Belfort spisku donosi, list z wyższey Alzacyi z d. 29go Stycznia: »Twierdzą, że przedsiębrane liczne badania doprowadziły iuż do ważnych odkryć względem zamiaru spisku Belfortskiego, i że wiele osób iest przez to wystawionych. Zdaie się, że po większey części zbiegli właściwi sprawcy; spodziewaią się iednak, iż będą uwięzieni za granicą. Jeżli wierzyć wieściom, więc zamierzano opanować wszystkie twierdze Alzacyi, aby ztamtąd przedsięwziąć wewnątrz kraiu wielkie woyskowe poruszenie. Atoli taki proiekt byłby awanturniczym; spiskowi byliby mieli tak mało ludzi i pieniędzy na swoie rozkazy, iż pewnie niczego nie miałby się Rząd obawiać. Jednakowoż ciekawa iest informacyia, albowiem z tey okaże się iakiemi środkami zarządzać mogli spiskowi. Tymczasem z naszych Alzaczyków mówiących językiem Niemieckim ani ieden nie należał do tego spisku. — Pułk 29. liniiowy składaiący się z dawney legii Sekwany, a którego dwa bataliony stało w Besançon, a trzeci w Belfort (ten to ostatni tak należycie się sprawił) wyszły częścią do Departamentu Niższego Renu, częścią do Nowego Bryzaku. W mieyscu tego pułku wyruszyła na załogę do Belfort i Besançon była legiia Departamentu Manche, (teraz pułk 25ty liniiowy), która pierwóy stała załogą w Nowym Bryzaku, a potém zaięła była zamek Strasburgski.«

Szwaycaryia.

Poselstwo Francuzkie przesłało noty tak do dyrektoryialnego Kantonu Zurich, iakoteż do Kantonu Berny, Bazylei, Solothurn i Neuenburg, aby tych, których oznaczono, że należeli do spisku, a zbiegli do Szwaycaryi, uwięziono i wydano. W kantonach pogranicznych obostrzono znowu środki policyyne względem paszportów i dozoru nad cudzoziemcami.

Prussy.

Z Berlina d. 22. Stycznia. — Gdy zdrowie Hrabiego Potworowskiego nie dozwala obiąć urząd Dyrektora Instytutu kredytowego w Xięztwie Poznańskiém, przeto Król Jegomość Pruski w mieysce pierwszego mianowął P. Stanisława Ponińskiego, byłego Pułkownika woysk Xięztwa Warszawskiego.

Rossyia.

Kuryier Litewski z d. 9. z. m. zawiera z gazety Senackiey ukaz Cesarza J. M. Rossyy: z d. 31. Grud. względem klasztoru Dermańskiego, w skutek którego, że klasztor ten fundowany przez Xięcia Konstantego Ostrogskiego w roku 1602 za zgodą Patryiarchy Alexandryyskiego, ażeby do posady Dermańskiey nie byli przyymowani przeciwni nauce Kościoła Wschodniego i by do utrzymania tey wiary w rodzie Ruskim, oświecania i nauki przykładali się ludzie tego zakonu, gdy atoli teraźnieysi zakonnicy przyłączyli się do Kościoła Zachodniego i posiadaią maiątek fundatora przeciwko iego przeznaczeniu, zatém klasztor wspomniony oddany iest Duchowieństwu Greko-Rossyyskiemu z własnością kościelną i kapitałami a nieruchome maiątki skarbowi z warunkiem utrzymania szkół duchownych dyiecezyi Wołyńskiey Grecko-Rossyyskiey; że zaś klasztor ten zobowiązał się na utrzymanie głównego Seminaryium Rzymsko-Katolickiego opłacać corocznie 50 rubli tudzież dawać 5000 Złot. na szkołę Krzemieniecką przeto summy te opłacane będą z dochodów maiątku tego klasztoru, ieżli zakłady owe niebędą mogły obeyść się bez tey pomocy.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.